



Na 3. straně magazínu mfDNES+TV vyšla upoutávka na rozhovor na stranách 28-33.

Pod obsah tedy ještě potřebné vysvětlující slovo a upozornění, že pod každou tiskovou stránkou zde reprodukovanou tak, jak vyšla 28. dubna 2022, využívá IH zbylé místo pár poznámkami pod čarou - k dovysvětlení opovědí. Jde o fakta z původních podkladů připravených pro redakci s tím, že je pouze na rozhodnutí tazatele, co z toho použije pro finální podobu rozhovoru. Při kontrole během odevzdání již zalomeného článku do tisku se IH spokojil s tím, že nechal vyměnit jednu z doprovodných fotografií, která byla poněkud zavádějící. Do textu už však nezasahoval.

Čtvrteční magazín *MfDNES+TV* má vysoký náklad, větší než běžný náklad deníku. Jeho čtenáři jsou tzv. širší vrstvy a tomu odpovídá výběr spíše "zajímavějších" životních momentů, než těch podstatných. Kromě úvodu a boxu "V 5 číslech" se zde o kresleném humoru vlastně nic neříká. V GAGu č. 2 proto současně vychází rozhovor, který IH poskytl internetovému médiu *Hlídací pes*, určený spíše intelektuálně zaměřenému čtenáři. Těch na konci uvedených 721 příspěvků byly texty - ne Hanouskovy kresby..

Protože se v magazínu, z něhož zde přinášíme rozhovor, nelze ubránit inzerci, obě sem vsunuté reklamy jsme vypustili. Na jejich místě najdete několik ilustrací, nabídnutých redakci, na které se ve finále nedostalo. Například k soutěži o "Emila Stadiónu" v čele se Zátopkem! Berte obrázky navíc, plus poznámky pod čarou, jako prémii pro toho, kdo už viděl interview v tištěné formě a nyní ještě si pro pořádek otevřel i tuto přílohu. (GAG)

A hned první doplněk: "Humorista" v úvodu představení vymyslela redakce a obsah rozhovoru tomu celkem odpovídá. Já to však bral, že jsem odborník na humor kreslený a jen jsem to oživoval životními příhodami, které měly typického čtenáře (čtenářku) pobavit. (ih)



HUMORISTA
**IVAN
HANOUSEK**

Poznámky:

Problémy jsem měl i v sazárně. Když jsme měli hodiny věnované merkantilii, tedy drobným tiskům, tak jsem do návrhu svatebního oznámení dosadil jméno holky od naproti a za manžela jsem dosadil tehdy za krasavce braného herce *Jana Valu*. A rozházel jsem "fór" do schránek. Jenže její spolužák z jedenáctiletky Zdeněk to vzal hned ráno na třídnickou hodinu, Marcela byla zrovna nemocná, takže se to řešilo. Kdyby to nahlásili do n. p. Mír, vylili by mě z učňovského poměru! Bylo mi už 19 a šel bych rovnou na vojnu. Naštěstí to má matka s její matkou i babičkou, starousedlicí paní Dukátovou, s dost výraznou omluvou vyřešila, já se ručním sazečem vyučil, na *novinařinu* se nedostal - a vojně neunikl.

Jeho maminka si vtipy vystříhovala a lepila do sešitu, tatínek je dokonce kreslil a bavil jimi rodinu a přátele. Sám se celý život věnuje humoru. Nyní slaví osmdesáté narozeniny. Když zjistil, že u rozhovoru máme rubriku „v pěti číslech“, hned nám jedno dodal: 0 – ani jednou netančil ve StarDance.

HUMOR NENÍ VYPRÁVĚNÍ ANEKDOT

Když se někdo stane humoristou a karikaturistou, dá se předpokládat, že smysl pro recesi projevoval od dětství. Dostával jste třeba dvojky z chování?

Když jsem dostal dvojku z mravů, doma za to byl polárkový dort, protože jsem si známku zlepšil. Předtím jsem měl trojku. Ale jen dvakrát, ještě na smíchovské jedenáctiletce, než jsem propadl z ruštiny a skončil.

Za co ty trojky byly?

První jsem dostal za vytvoření víc než stočlenné fronty u krámků na ovoce a zeleninu. Dneska se to považuje za běžný žánr výtvarného umění, ale já tím předstihl jak Eugena Brikciuse, tak Milana Knížáka.

Tak to si žádá vysvětlení.

V polovině padesátých let nebyla jednu zimu k dostání jablka. Statné ženy s velkými taškami jezdily po Praze na otevřených plošinách vlečňáků, a jak z tramvaje zahlédly, že se někde rodí fronta, vyskakovaly a hnaly se tam. Naproti bufetu Smaženka byla jedna zelenina přes poledne až do dvou hodin zavřená. Napadl mě takový žertík. Červenou tužkou jsem napsal na papír: Prodej jablek dnes o půl druhé. Upevnil jsem to na dveře a se dvěma spolužáky jsme vytvořili zárodek fronty.

Chytil se někdo?

To byl fofr! Za chvíli jsme byli pátí, pak desátí. To jste měl slyšet, co se dělo. „Tahle paní tu už se mnou stála!“ Pak šli kluci do školy, jen já tam zůstal naproti přes ulici a počítal lidi ve frontě.



Poznámky:

Karikatura pochází z roku 1987 **Václav Teichmann** ho pořídil pro rubriku *Kosa na kámen* v příloze *Kvítko* deníku *Svobodné slovo*. Tam otázky kladl jeho přítel *Radvík Novák*, první manžel (a otec dcery) *Dagmar Veškrnové*, posléze *Havlové*. V roce 1988 v týdeníku *Ahoj na sobotu* doprovázel rubriku *Humoresky HUDr. Hanouska* a o kvalitě portrétu svědčí, že platil i další léta. Dáša se nakonec s manželem přistěhovala právě do naší ulice. Ovšem na adresu *Dělostřelecká č. 1* - zatímco *Hanouskovi* od roku 1922 bydlí v čísle 40. **Velký fotoportrét** pořídil též už před lety u naší rodinné hrobky *Martin*, jehož máma, žena bratrance *Tomáše*, je též *Dáša*. Ale bydlí v *Hradci Králové*.

Sto jedna, sto dva... Když jsem se dostal ke sto deseti, najednou stál přede mnou mužik a ukazoval strážníkovi: „To je von, ten to tam pověsil!“

Co se stalo?

Musel jsem ceduli strhnout. Kdyby u toho nebyl policajt, asi by mě ty bojovné dámy zmlátily. Skončil jsem na okrsku v Nádražní. Vypytávali se, jestli frontu nefotil nějaký cizinec. Po hodině dorazila moje matka z kanceláře a všechno to sepsali. Večer mám zavolat ten strážník, že jsem dobrý, když jsem to vzal na sebe a neprozradil spolužáky. Že z toho nebudou dělat případ, ale do školy to nahlásit musí. To byla ta první trojka.

A ta druhá?

Smích na nesprávném místě v nevhodnou dobu – na pohřbu prezidenta Zápotockého. A kamarád uprostřed minuty absolutního ticha vypustil z pusy silný dlouhý zvuk. Já se neudržel a vyhrkl smíchy. V tu chvíli se třídní otočila: „Kdo to byl?“ Kamarád stál zcela vážně, takže viděla jen můj rozesmátý obličej: „Á, zase Hanousek!“ A už museli rodiče, tentokrát oba, naklusat do školy.

NA PALACHOVĚ POHŘBU

Potom už vás hned vyloučili ze střední školy?

Kdepak. Sice to obojí bylo celkem protistátní jednání, ale udělali to jinak. Nechali mě na konci roku propadnout z ruštiny. A když jsem po prázdninách přišel na reparát, soudružka ruštinářka, jinak předsedkyně základní organizace KSČ, mě vyhodila. Musel jsem opakovat ročník. Máma to vyřešila tak, že rychle našla jinou školu, jedenáctiletku v Břevnově, tedy v naší čtvrti. Už za dva dny jsem tam nastoupil opět do desáté třídy.

A tam už jste problémy neměl?

Ani ne, tam se mi docela dařilo. Vydával jsem třídní časopis, připravil jsem vtipné maturitní tablo a teprve na posledním pololetním vysvědčení jsem našel kuli z matiky. Před maturitou! Naši mi sehnali doučování a ejhle, učitel mi vysvětlil asi čtyři základní vzorce a já ho poslouchal. Ne jako ve škole, kde jsem řešil jiné věci. U maturity jsem uspěl nejen z češtiny a zeměku, ale i z matiky. Nebyť té pětky v pololetí, musel bych mít na maturitním vysvědčení jedničku. Ale to přý nešlo, takže za tři.

Chtěl jste studovat dál?

Měl jsem tu drzost a hlásil se na Institut osvěty a novinářství. Tam mi ovšem rovnou napsali, že to nepadá v úvahu. Tak jsem se dostal do tiskárny na pomaturitní učení ručním sazečem. Po dvou letech, teď už jako uchazeč s dělnickým povoláním, jsem poslal přihlášku na stejnou školu, teď už Fakultu osvěty a novinářství Univerzity Karlovy. Ani



FOTO: ARCHIV IVANA HANOUSKA

1 STUDENT. Na maturitním tablu v roce 1960. **2 REDAKTOR.** Pracoval v týdeníku Stadión, což byl oblíbený sportovní časopis. **3 KOLEGOVÉ.** Vedle Hanouska je Jaroslav Weigel, někdejší výtvarný redaktor a taky člen Divadla Jára Cimrmana. **4 RODINA.** Manželka Marie, vnoučata Ema a Vítek.

mě nepozvali k přijímacímu pohovoru. Posudek od soudruhů a svazáků z tiskárny musel být hodně špatný. A 1. října jsem místo na univerzitu narukoval k průzkumné rotě tankové divize v Písku.

To jsme na začátku šedesátých let?

Přesně tak. Ještě jsme za sebou neměli ani první střelbu a už vypukla karibská krize. První týden jsme spali v obrněných transportérech v autoparku, pak jsme i přes Vánoce byli pořád v pohotovosti. V únoru jsme spali dva týdny v hlubokých dírách, které jsme si sami vyhloubili v závějích na šumavském Churáňově. Přes den jsme se cvičili, jak v lese vyhledat a zničit americké rakety Honest John. Průměrná životnost průzkumníka v přímém boji byla podle velitele roty něco přes dvě vteřiny.

A jak jste se odtud dostal k novinám?

Po čtyřech měsících mě převedeli do Tábora, kde jsem se stal písařem. To byl jiný život! Založili jsme vojenské divadlo, psali o nás pochvalně i v Obráně lidu. Jenže už za dva dny všechny reprízy zakázal plukovník Rusov, který seděl na premiéře v první řadě. Kolega mu do očí recitoval Chameleona, jak mění barvy ze zelené na rudou a tak. S kamarádem jsme pak měli úžasnou výstavu, kterou nám zakázali hned po vernisáži.

To na dobrý posudek z vojny pro vysokou školu nevypadá.

Původně byl dobrý, to vím. Můj náčelník štábu mi ho dal přepsat načisto na štábním psacím stroji. Jenže pak mi vlídná praporečička tajně ukázala, co měla odeslat na školu. Politruk mi neodpustil, že jsem nachejtal základačka Ptáčka, který se nechal jako jediný přesvědčit a vstoupil na vojně do KSČ, jak si křečkuje do skříňky u záchodů ukradené hodinky a další věci. Naštěstí ten můj posudek náčelník štábu vyřešil, takže ten, co nakonec poslali na školu, byl zase kladný. Jenže mě už mezitím přestala lákat novinářina, chtěl jsem k filmu. Tak jsem se přihlásil na dramaturgii na FAMU.

A jak jste nakonec skončil na novinářské fakultě?

Na FAMU mě nevzali, že prý klidně můžu chodit na přednášky a za rok se uvidí. Ale protože jsem jako druhou možnost uvedl žurnalistiku, dostal jsem opušťák na přijímačky. Komisi zaujaly některé životní etapy vojáka v základní službě a hlavně to, že se vyučil typografem.

Jak na vysokou školu vzpomínáte?

Měl jsem obří kliku, že jsem tam byl od roku 1964 do roku 1969. Když jsem nastoupil, zrušili zrovna výuku marxismu, a když jsem promoval, zase ji zavedli. Měl jsem spoustu zájmů a nápadů, takže od třetího ročníku už

Poznámky:

Objasnění pro mladší čtenáře, respektive nepražské, je potřeba u *“razítka Rudého Práva v občance”*: *Večerní Praha*, kde ještě jako student IH v létě 1968 pracoval, sídlila na Poříčí, v budově vydavatelství RP. V OP byla tedy jen dvě razítka na stránce zaměstnavatele z roku 1968. Nástup a odchod. Snímek s *Jaroslavem Weiglem* (znali jsme se přes půl století už z Mladého světa) je z kavárny *Louvre*, kde jsme pořádali sezení poroty velké soutěže *“Prazdroj humoru”*, v níž hlasoval i syn dalšího cimrmanovského herce, mladičky *Vojta Kotek*. Hlavní cenu obdržel *Vladimír Renčín*.

padaly zase trojky, i když už ne z chování. Už ve druhém semestru prvního ročníku jsem začal vydávat časopis recesní povahy Daily Pivo, nutno číst daj-li pivo.

Konec šedesátých let na vysoké škole, to byla jistě vzrušující doba.

Zažil jsem například, jak se upálil Jan Palach. Stál jsem čestnou stráž u jeho rakve v Karolině, kde dvůr voněl bílými květy. Napsal jsem hlavní text o pohřbu, šel jsem s visačkou pořadatele s průvodem po celé trase až k filozofické fakultě.

KREV Z ROKU 1968

Dostal jste se jako recesista do styku se Státní bezpečností?

To si pište! Jednou ráno u nás zastavila černá volha a už jsem se ještě v kocovině vešel do kachlíkárny. Zajímali se o můj rozhovor s Allenem Ginsbergem, ale taky na mě tlačili, abych podepsal spolupráci. „To by maminku asi mrzelo, kdyby vás zase hned vyrazili ze školy, že?“ Sice jsem se vykrucoval, ale pokoj mi nedali. Pro jednání s fyziky jsme neznali žádné řešení, žádný návod. A procesy z padesátých let byly stále v nás. Tak jsem zkrátka všechno o tom vyslýchání vykecával.

Pomohlo to?

Když jsem se po Listopadu zajel podívat na svou složku do Pardubic, zjistil jsem, že mě vyškrtli jako adepta na agenta už v roce 1968. S odůvodněním, že všechno vyžívám. Ale mně to nikdy neřekli! Takže když mě jednou kamarád ve vinárně Orlik představil u stolu Václavu Havlovi, který vstal ze židle a typicky se uklonil, sedl jsem si k jejich stolu a nedokázal ani kuřknout. Nejen proto, že jsem se potácel po noční Praze kvůli nutné potřebě sklenky vína, ale taky aby na mě zase neskočili. A taky abych coby někdejší adept estébáků na agenta nebyl hned všem chartistům podezřelý. Proto jsem taky nepodepsal Chartu, i když jsem se s mnohými z podepsaných stále vidal.

Koho jste třeba poznal?

Sedali jsme za Staroměstskou radnicí na zahrádce na pivu a u vedlejšího stolu úřadovali Plastici. Magor Jirous po mně v jednom bytě dokonce mrsknul sklenicí s červeným vínem. Rozbila se o okno, proto nedoletěla na Karlův most.

Čím jste ho tak rozcílil?

Vyprávěl něco, jak už to tady takhle nejde, musí to být už brzy lepší. A já mu řekl, že to

teda těžko. Ať si přečte Rudé právo, tam mu to všechno... „Cože? Řekl jsi Rudý právo?“ A už letěla sklenice kolem mého ucha a rozbila se o okno.

Kam jste zamířil po škole?

Ještě než jsem odevzdal diplomku, našel jsem si místo ve Večerní Praze. Nastoupil jsem 1. července 1968, pak jsem odjel na krátkou dovolenou. A už 21. srpna jsem viděl, jak budovu obsadili Rusové. Pak jsem jako vyučovaný sazeč týden pracoval pro redakci přímo v tiskárně. Lámal jsem a sázel titulky nejen k vlastním, ale ke všem článkům ve svobodném vydání. Čerstvé balíky novin jsme pašovali přes Vltavu a házeli kamelotům.

Nebezpečné časy, že?

Jednou jsem šel na Klárov a ruský voják chtěl, abych mu připálil. To jsem velmi nepříjemně odmítl, což byla chyba. Začal řvát, a když jsem šel dál, mířil mi na záda samopalem a cvakal uzávěrem. Najednou jsem cítil úplně celá záda a čekal jsem, kam to bude. Druhý den jsem už věděl, že na stejném místě nějaký voják deset hodin poté zastřelil Marii Charouškovou, můj ročník. Úplně jsem viděl toho vojáka a slyšel ten kovový



Bohumil Lizner (vlevo) s tenistou Koželuhem při práci na jeho portrétu.



IH ke snímkům: Táta Antonín Hanousek rád kreslil a tak vtipně zachytil sestřenicu mé matky Marii Svobodovou (ženu slavného sportovního novináře "Hlavy") jak píše další dámský románek. Její bratr Václav Wassermann podle sestřina díla natočil veselohru *Hotel Modrá hvězda*. Jeho blízký příbuzný, můj děda ak.mal. Bohumil Lizner byl skvělý portrétista a tak třeba "udělal" i tenistu Karla Koželuha. Byli to předci z matčiny strany a tak jsme se s nimi vídali častěji. Ale ani po otci, ani po dědovi jsem výtvarný talent nezdědil, jen jejich humor. Což se projevilo, jak v založení týdeníku pro kreslené vtipy KUK, tak v knížce **Občanské fóry**, v níž jsme s fotografem Fričem po nocích v *Listopadu 89* shrnuli pouliční lidovou vtipnost volající po odchodu komunistů a nástupu svobody a demokracie.



IH: Ta vtipnost už mě pak provázela celý život, včetně novinářské kariéry, ať jsem pracoval kdekoliv. **Nahoře** tři časopisy. Extrém jsem si vydával jen tak - první před válkou jako učeň a druhý už po válce v hospodě v prvním ročníku studia novinařiny na FSVP UK. To "Daj-li pivo" č. 4 bylo číslem posledním, pak mě sebrali estébáci. A také ve váženém sportovním obrazovém týdeníku *Stadión* jsem měl na starosti kreslený humor a uspořádal 8 ročníků soutěže o nejlepší sportovní vtip - "Emila Stadiónu"; viz příloha po 5. ročníku. **Pod tím** snímky z účinkování v TV. **Vlevo** v dokumentu pro BBC (1990), **vpravo** v *Událostech a komentářích* ČT. **Dole** komiksy. Pro ně jsem si našel dobré kreslíře: *St. Holého* a začínajícího *Štěpána Mareše*.



IH: Před vojnou a na vojně. I na chalupě v Olešnici v Orlických horách jsem se věnoval skoku do výšky (tehdy končil *horajn* a skákalo se *strédlem*). Na vojně po 4 měsících u průzkumníků, už jako písař v Táboře, jsem ještě víc zabrousil do kultury. Už před vojnou jsem vymýšlel vtipy, ale nápady převyšovaly kresbu. V Mladé frontě vyšel vtip přítele *Vladimíra Jiráňka*. **Dole** jsou snímky z mých vedlejších aktivit. Byl jsem ve výboru dostihového *Turf klubu* (vydával členský bulletin) a ve Velké Chuchli jsem založil dostihovou stáj *Stadiónu* a také *Cenu Stadiónu* - na snímku předávám ceny napajedelskému trenéru *Jaroslavu Maškovi* a žokejovi *Františku Hulešovi*. Hned po Listopadu jsem "přestoupil" a založil *Unii českých kariaturistů* a i po odchodu do důchodu jsem se věnoval kreslenému humoru - jako kurátor jsem (na fotce vedle *Jiřího Hruboně*) uspořádal v Praze velkou posmrtnou výstavu *Vladimíra Renčína*. Zprvu jsem účinkoval jako organizátor mezinárodních soutěží v Česku a pak i nadále jako porotce soutěží také v zahraničí (Polsko, Slovensko, Kypr, Turecko).



V původní příloze se nenašlo místo na Emila (Zátopka) Stadiónu. A také o dvě stránky výše je text trochu odbytý. Proto jsme zadolovali v podkladech a našli to pro rozhovor, co se do něho nevešlo.

Takže už zase mluví Hanousek:

Ve Stadiónu netrvalo dlouho a už za rok jsem dostal (díky té diplomce) na starost výběr kresleného humoru Netrvalo též

dlouho, a už jsem začal každoročně sestavovat "Jedenáctku Stadiónu" a pořádat výstavy sportovních vtípů. Pak přišel zákonitě i nápad na soutěž. V Polsku udělovali ceny pojmenované ERYK podle křestního jména zasloužilého karikaturisty Lipiňského, zakladatele Muzea karikatury ve Varšavě. Čí jméno u nás dát figurce pro nejlepší sportovní vtíp? Měl jsem to jasné: jedině Emil. Bylo to dost riskantní, o Zátopkovi se kvůli 21. srpnu nemluvílo, ani nepsalo. Ale zkusil jsem to, vždyť Ťopek byl přece vždy veselý a vtipný vypravěč...

A to mě fakt překvapilo: Prošlo to! Šéfredaktorem Stadiónu byl už básník a bohém Zvonimír Šupich, léta redaktor Mladé fronty, po čistkách pak nový vedoucí sportovní rubriky Rudého Práva... tím si asi vysloužil ten Stadión. A on ten můj nápad přivítal! Řekl, že to na ČSTV zařídí, aby ty ceny od Stadiónu Zátopek také slavnostně uděloval - aby je kreslířům vtípů osobně předával. Takže za Husáka v roce 1983 už narvaná Malostranská beseda zažila živého ač léta neviditelného Emila i s Danou, když na pódiu přebíral od Emila trofej Emila první laureát: Dušan Pálka.

Navrhnout to vůbec byla buď odvaha anebo drzost. K tomu klika na šéfa. Ta drzost totiž byla už v té Stezce, když jsem vymyslel soutěž pro děti "O Vyčítalova Macka". Tam to dokázal ustát soudruh šéfredaktor Ivan Krofta, dosazený shora, ale brzy taky musel jít. Vyčítal byl totiž po roce 1968 naprosto nepřijatelný nahoře. V Dikobrazu měl "zaracha" a jak byl už založenej, napsal na ÚV KSČ dopis, ať mu řeknou proč. Tu vyhýbavou odpověď mám v archivu.... A soutěž o Emila Stadiónu, v posledních ročnících už mezinárodní, největší a u nás jediná, vydržela až do roku 1993, kdy zanikla spolu se Stadiónem. Barták, Matuška, Slíva i další hvězdy kresleného humoru, celkem jich bylo během 11 let osm, mají teď hlavní trofej a diplom z rukou Zátopka doma. Kdepak selfíčka - musíte věřit pamětníkům

Na snímku z pódia staré dobré pražské Malostranské besedy vidíte laureáta Emila Stadiónu Fedora Vica z Prešova s trofejí od hrnčíře z Rudolfova - a se ženou Katkou. Zleva stojí bratr Miro Vico, Emil a Dana Zátopkovi, nad nimi kurátor Salonů kresleného humoru Josef KOBRA Kučera. V pozadí uprostřed i organizátor soutěže. Emil Zátopek byl také po jednom ceremoniálu hostem v našem bytě. Zpívali jsme, pili, pak kluci sehnali taxíka, aby Zátopka dopravili bezpečně do Troji. Bohužel náš *Sonet duo* byl nefunkční, takže zpěv s Emilem na pásce nemáme. Až když nyní Zátopkovi už pobíhají jen ve filmu, našel jsem unikát z roku 1958: jak jsem byl posedlý tenisem, Závodem míru a atletikou, vydal jsem ručně psaný "časopis". Bylo mi 16 let a místo abych doma psal úkol z ruštiny, byl jsem jediným divákem se vstupenkou na ligovém utkání ženské atletické ligy Slávie VŠ v. RH Praha. Konalo se na tzv. "malém vojenském" a ne na velkém "armádním" stadiónu, kde se konával mezinárodní "Rošičák". A Dana právě tam hodila 1. června světový rekord 55,73 m! Už jsem na to zapomněl, ale našel jsem nyní ten můj plnicím perem psaný "*Sport v kostce*" číslo 1 (8 stránek formátu A5), který to od první stránky živě popisuje. Ale já si na to nevzpomněl a tím paní Danu na těch našich Emilech nikdy u stolu nepobavil. Obálku tohoto unikátu mezi sportovními časopisy najdete na poslední stránce této renovované a vlastně chvályhodně o hodně rozšířené přílohy.



Poznámky:

Dalších sedm obrázků jde tak trochu za sebou, ale pouze ve vodorovném řazení...

Nahoře zleva: Ivan v 18 maturuje a čelí obdivu spolužačky (též ročník 1942) Štěpky Řehákové, stálého cíle objektivu Tarase Kuščynského a pak herečky ve filmu *Hynka Bočana* podle *Směšných lásek Milana Kundery*. O čtyři roky později je už Hanousek (**vlevo**) druhý rok na vojně a režuruje představení v táborském podzemí - v divadle poezie nazvaném *Podívaldo*. Na snímku ještě herec Ivo Helbich (posléze majitel tiskárny) netuší, že hned po premiéře *Macourkova Živočichopisu* nám zakáže uměleckou aktivitu plukovník *Rusov* (později generál a náčelník generálního štábu Čs. armády). **Uprostřed:** Tříletý Ivánek se strýčkem *Slávou*, barikádníkem z Letné (1945). O 44 let později je Ivan už libretistou **komiksu**, s nímž začíná kariéra kreslíře *Štěpána Mareše*. V roce 2010 získává Hanousek **cenu Eryk**, udělovanou polskými karikaturisty - jediný cizinec mezi Poláky. **Dole:** Jako učeň sazeč jsem ve dvaceti (1962) uspořádal v rámci Klubu mládeže *Slavnostní odhalení trpajzlíka* na našem paloučku. "Tam jsme ho přivezli z Malostranské besedy na plošině tramvaje, pak ho vezli na koloběžce a za pochodu po Ořechovce k tomu hrála celá pražská dixielandová scéna včetně klarinetisty *Ivo Pešáka* a bubeníka *Franty Ringo Čecha*. Krčím se u lavičky vedle kamarádky Oliny, pod pravým loktem řečníka."

zvuk, jak natahoval kohoutek. Vyčítal jsem si, že jsem byl možná ten první, co ho popudil, a další asi dělali totéž. A nešťastná holka to odnesla za nás.

To jste si asi neměl tak brát, vždyť mohl být na stráží nějaký jiný.

Bral jsem si to moc. Asi za rok jsem na Klárově přeseďal na dvacítku tramvaj. Ze záhonu jsem urval pár tulipánů, položil je na Maruščin pomníček s datem smrti 26. srpna 1968 a brečel. Vzápětí mě sebrali policajti. Netušil jsem, že v trafostanici přilepené nahoře ke Klárovu ústavu pro slepé sídlí Veřejná bezpečnost, teď je tam galerie. Vzali mi občanku a zmizeli uvnitř. Pak přišli, vrátili mi ji a vyplísnili mě za utržené tulipány. Až v tramvaji, když jsem si občanku prohlížel, mi došlo, proč mě nechali. Na stránce se zaměstnáním jsem měl ještě razítko Rudého práva.

Co si ještě vybavíte ze srpna 1968?

Osudného 21. srpna jsme s mojí Marií byli u budovy ÚV KSČ, kde už hlídali sovětsí vojáci. Pamatuju si krvavou louži na dlažbě. Voják, co u ní stál, do ní hodil vajgla a zašlápl v krvi. Pak jsme šli k redakci na Poříčí. Ozval se hluk a přijel ruský obrněný transportér. Zastavil u vchodu do Rudého práva, vyskákali z něj vojáci se samopaly, část se vrhla ke vchodu a vtrhla do budovy, část zajišťovala okolí, vojáci s kulometem vrazili do činžáku naproti, možná do Bílé labutě, aby kryli zásah komanda svrchu. Bylo to jako z válečného filmu. Než jsme si s Marií dali pusy, prý jsem řekl: „Vždycky jsem si představoval, že se toho dožiju. Že Rudé právo obsadí vojáci. Jenže jsem myslel, že to budou Američani.“

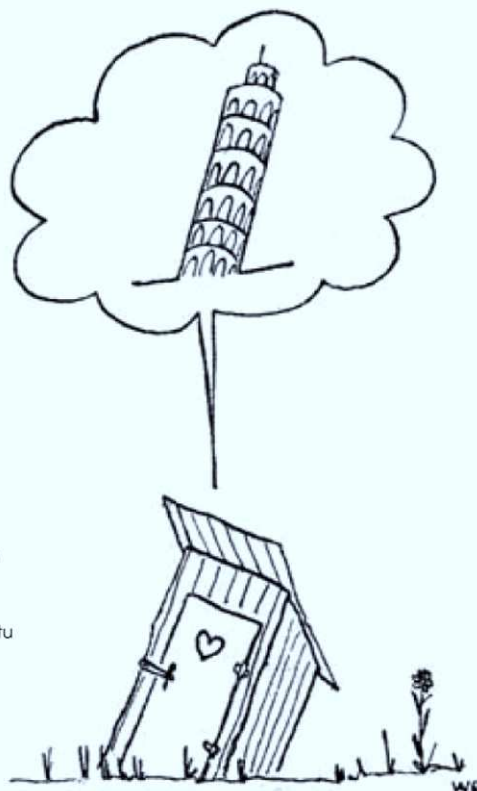
PŘIŠLA K NÁM BARBRA

Za svého života jste potkal spoustu lidí. Pochlubte se někým hodně slavným.

Vrchol byl, když k nám do bytu na Malé Straně vtrhla čtyřikrát po sobě Barbra Streisandová. Ne, to není legrace. Kolem nás se pořád filmovalo, vždycky jsme museli přestavovat auta. Domů jsme na botách nosili umělohmotný sněh, co tam zavál Formanův Amadeus. A teď ještě Streisandová.

Co u vás dělala?

Náš průjezd se proměnil ve starý hostinec plný fousatého komparzu v židovských černých oblecích a kloboucích. Barbra zde natáčela muzikál Jentl, to byl začátek osmdesátých let. Sama si to režírovala a sama hrála dívku, která převlečená za chlapce nesla pánovi kufr do hotelového pokoje. Otevřela dveře – a byla u nás doma. Seděli jsme tam ještě s návštěvou u kafe, kývali na ni, ať si s námi dá. S úsměvem odmítla. A jelikož se jí na tom záběru něco pořád nezdálo, celá ta scéna, jak prochází mezi hosty, mine výčep, vystoupá po tuctu dřevěných schůdků



PISOÁR.

Jeho nejslavnější kresba vyšla v roce 1965 v týdeníku Student a v samizdatu Daily Pivo.

a vchází k nám, se pořád opakovala. Být tehdy mobily, to by byla pastva pro fotky. Dole pod schůdky stál výčep přichystaný už den předem a přes noc to všechno hlídala najatý kluk, kterého jsem znal z hospody. Ukázal nám, že je tam plný soudek a dá se z něj čepovat pivo. A už to bylo. Pivo jsme pilně hlídali do půlnoci. Ráno to produkční zjistili, jiný soudek neměli, a tak běželi pro pár bas s lahvou plnou a rozlévali ho před klapkou do půllitrů, aby mělo pěnu.

Viděl jste ten film?

Hodně jsme se těšili, když k nám konečně přišel. Jenže Barbra se nám za ten soudek hezky pomstila. Svůj dlouhý pochod plnou hospodou zkrátila, ustříhla svůj výstup po schodech a vstup do našich dveří. Stíh a už byla v pokoji někde v ateliéru. Důkaz o příchodu Streisandové k nám do bytu prostě není.

A co nějaký váš vrstevník?

Jirka Štáidl. To je ale dost smutná vzpomínka. Poznali jsme se, než jsem šel na vojnu. Když jsem se vrátil, byl už Jirka hvězda. Rádio hrálo jeho písničky a já úpěl v kasárnách při „Roň slzy, už brzy...“ v podání Přenosilky.

Pak jsme se potkávali, často jsme seděli a kecali. Po promoci se mi ztratil z obzoru s tím svým Gottem. Až najednou...

Zabil se v autě.

Devátého října 1973, datum z jeho parte. Já byl čerstvě redaktorem Stadiónu. Čekal jsem v mrhnutí na tramvaj a najednou se z auta, co stálo na červené, ozval klakson a blikaly reflektory. Byl to saab, a když jel kolem mě, vidím, jak mě rozesmátý Štáidl zdraví, vedle sebe nějakou blondýnku. Ani nevím, jestli jsem mu zamával, zůstal jsem tam stát zmoklý, tramvaj mi nejela. A večer už to bylo v televizi. Jirka měl osudnou autohavárii ještě před Jevany.

JAKÝ BYL DIKOBRAZ?

Nejdéle jste působil v legendárním sportovním týdeníku Stadión. Co jste tam měl na starosti?

Hlavní sporty už byly rozebrány. Teď když koukáme se ženou na biatlon, vzpomněl jsem si, že jsem měl na triku Sokolovský závod branné zdatnosti a taky Dukelský závod branné zdatnosti. Postupně jsem se dostal i k jiným sportům, třeba jako dvojka

Poznámky:

Ta dost zásadní se týká kresby; v původní nabídce ilustrací nebyla, dodána byla až na poslední chvíli na žádost grafika, který zřejmě nečetl rozhovor, z něhož snad vyplývá, že IH karikaturistou nikdy nebyl (a těch 3200 vtípů do Stadiónu vybral, ne nakreslil). Nu a v těch fofrech se také opominulo, že *Pisoár* vyšel také v Sorry - v čísle 3 prvního ročníku 1993.

Ještě k *Pisoáru* - jako (sporadický) kreslíř jsem preferoval humor beze slov. Zde však se název přímo vnucoval, aby divák, který pod šikmou věží nevidí pisoár, ale kadibudku, nepřišel o podstatu vtípu.

k fotbalu či hokeji. S fotoreportérem Kolišem jsme letěli do Ostravy k Lendlům, Ivan hrál za oceánem Orange Bowl, maminka mluvila o horách zpceného prádla, co zase přiveze, tatínek byl velice milý, měli jsme chlebičky, ukázali nám velkou sbírku Ivanových angličáků. Sběrka plakátů od Muchy ještě nebyla ani za dveřmi.

Psal jste rád?

Tehdy jsem nevěděl, že jsem nikdy nebyl reportérem, ale redaktorem. Podvědomě jsem tíhnul k organizování, vymýšlení rubrik, maket, zvláštních čísel. Poslední léta jsme s pár kolegy sestavovali silvestrovské číslo. Prostě humor, vymyšlené příběhy, recese, vtipné fotky a rozhovory. A spousta kreslených vtipů a ilustrací od karikaturistů. Ty vtipy ovšem přibývaly i během roku a sekretář redakce vykřikoval, že Hanousek nám tady z toho dělá Dikobraz.

Dikobraz si pamatuje snad každý, kdo zažil dobu před rokem 1989.

Co jste si o tomhle časopise myslel?

Ne že bych Dikobraz nějak nenáviděl, jen jsem ho neodebíral. Dnešní nostalgie má jednu vadu. Pamětníci berou časopis jako jeden celek, přitom Dikobraz měl několik fází. Při oteplování byli autoři i vtipy lepší, při ochlazení to bylo hrozné. Pražské jaro skončilo a následné období bylo až nestvůrné. Při glasnosti se zase Dikobraz zvedl, jenže pak už ho nezničili Rusové, ale polistopadová privatizace.

Ještě k humoru. Můžete dát příklad, co máte rád?

Seděli jsme v hospodě, byl nás u výčepu plný stůl, ale už po hodině číšník řekl, že zavírá. Prosbý o ještě jednu rundu piva nevyslyšel. Začal počítat útratu, každý jsme měli svůj lísteček. Prvnímu z nás řekl 16,30 a kamarád si nechal vrátit přesně tři koruny a sedmdesát haléřů, druhý ho následoval, bylo mrazivé ticho. Pětkrát či šestkrát pingl vysázel postupně každému spoustu drobných mincí. Zbýl jsem už jen já. Sečetl útratu a pravil 21,10. Drama vrcholilo, bylo by slyšet i upadnutí vajglu na podlahu. Všichni na mě zírali. Dal jsem mu padesátikorunu: „To je dobrý.“ Ten výbuch smíchu si pamatuju dodnes. S námi hulákal i číšník, až mu tekly slzy a...

... donesl vám ještě pivo!

Ne jednou! Nechal nás tam sedět dlouho po zavíračce a my tam nechali dost peněz i tuzérů. Samozřejmě to nebylo připravené, impulzem mohla být i ta trapná situace, že bude i přede mnou na stůl mrskat těmi desetníky, a tak jsem to chtěl mít rychle za sebou. Byl to nápad v pravou chvíli. Musí se to ovšem zažít, aby to mělo takový účinek. Napsané to tak nepůsobí.

Co je podle vás humor?

Humor podle mého pojetí není vyprávění anekdot. Jde o přístup. Je to okamžitý nápad. Reakce na dění. Člověk se smyslem pro humor se projeví v momentě, kdy se něco děje. ■ magazin@mfdnes.cz



V PĚTI ČÍSLECH

80

Narodil se 14. května 1942 v Praze.

20

Tolik let vydává a zdarma mailem rozesílá GAG, magazín pro karikaturisty a přátele kresleného humoru.

3 200

Tolik obrázků vybral a otiiskl za šestnáct let v rubrice sportovních vtipů za svého působení v týdeníku Stadión.

1 995

Počet monografií, výstavních katalogů, encyklopedií a alb vtipů, které má jeho unikátní sbírka publikací kresleného humoru.

721

Tolik článků nebo medailonků publikoval od roku 1967 na stránkách 73 různých periodik.

INZERCE

Poznámky:

Tři časopisy z různých fází novinářské dráhy. Jako kluk jsem vydával různé časopisy spíš jen pro sebe. **Vlevo Sport v kostce** v roce 1958 v 16 letech byl unikátní v tom, že jsem byl na *malém vojenském* stadiónu na Strahově jediným divákem (i novinářem!) na utkání atletické ligy žen RH Praha v. Slavia VŠ, kde *Dana Zátopková* hodila světový rekord. **Samizdat** je i **uprostřed**. Za okupace v srpnu 1968 jsem v tiskárně sestavil, napsal, zalomil (a též vysadil i titulek!) přílohu **Večerní Prahy** s fotkami *Standy Tereby*. **Vpravo** splněný sen. Vrchol. Vtipný text v ikonických *Literárkách* (**Listy** 6. 2. 1969, před jejich zákazem. V kavárně Slavia se o něm mluvilo i mezi číšníky.

